

Deze uitleg over toetsen op maat kan gebruikt worden voor leerlingen die in aanmerking komen voor vmbo met leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) of praktijkonderwijs (pro) en bij wie toetsen op maat verplicht is.

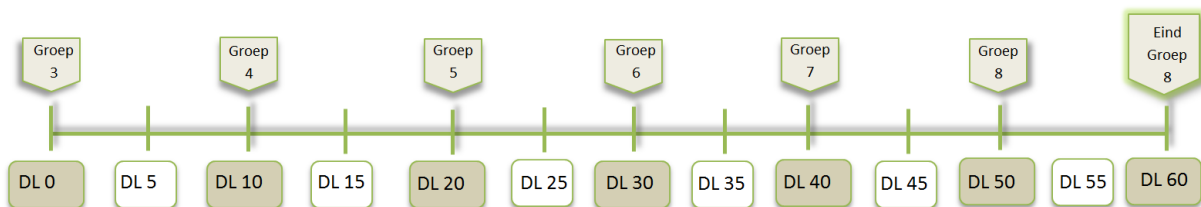
Toetsen op maat¹

Bij toetsen op maat worden leerachterstanden gemeten met toetsen die de leerling op basis van zijn feitelijke leerniveau redelijk zou moeten kunnen maken. Dit betekent dat leerlingen soms toetsen moeten maken, die in eerdere jaargroepen gebruikt worden. Dit is kindvriendelijker en laat een betrouwbaarder beeld zien.

Didactische leeftijd (dl) en Equivalent (dle)

De didactische leeftijd (dl) is de verwachting van presteren op basis van het aantal maanden onderwijs dat de leerling heeft gehad (zie dl-schaal hieronder). De didactische leeftijd begint vanaf groep 3 en neemt elk schooljaar toe met 10 onderwijsmaanden. De dle is de prestatie (toetsuitslag) uitgedrukt met een getal dat direct vergelijkbaar is met het aantal maanden onderwijs (dl). Voorbeeld: een leerling begin groep 5 heeft een dl van 20. Op de toetsen die hij maakt zal hij een dle rond de 20 moeten scoren.

DL (didactische leeftijd) schaal

Werkwijze toetsen op maat

Uitgangspunt is dat de leerling direct een toets voorgelegd krijgt, die naar verwachting past bij het niveau van de leerling.

1. *Kies een leergebied*

Er kan per leergebied (technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en inzichtelijk rekenen) op maat getoetst worden.

2. *Schat het niveau van de leerling in en kies een toets bij dit niveau*

- Werkt de leerling op een aparte leerlijn, kies dan een toets die hierbij aansluit.
- Ook kan het niveau van de toets op basis van de dle van de laatst afgenomen toets worden ingeschat. Voorbeeld: de leerling heeft als laatst een M7 toets (DL = 45) gemaakt en scoort hierop een dle van 25. Laat de leerling de toets maken, die hoort bij een dle van 25 (= M5). Let op: is de toets al een aantal maanden geleden afgenomen, dan telt u deze maanden extra onderwijs erbij op. Stel de M7 toets is 6 maanden geleden afgenomen, dan neemt u geen M5 toets af, maar een E5 toets. De leerling is immers alweer een aantal maanden verder.

¹ "Toetsen op maat" vervangt de term "adaptief toetsen", omdat deze term verwarrend is ten opzichte van adaptieve toetsen.

3. *Laat de leerling de toets maken en bereken de dle*

Wanneer de leerling de toets heeft gemaakt, kunt u de score verwerken in uw schooladministratiepakket. Kijk naar de behaalde dle en vergelijk dit met de dl van de bijbehorende toets.

4. *Door- of terugtoetsen*

Als blijkt dat de behaalde score op de toets (dle) te veel afwijkt van de dl behorende bij de toets, dan moet er in principe worden door-of teruggetoetst. Bij leerjaargebonden toetsen (Cito LVS) wordt door- of teruggetoetst als de feitelijke uitslag meer dan één leerjaar (in dle's uitgedrukt meer dan 10 punten) van de verwachte dl score af ligt.

Verskil dle–dl maximaal tien punten	: toets voldoet
Te lage score met meer dan 10 punten verschil in dle-dl	: terugtoetsen
Te hoge score met meer dan 10 punten verschil in dle-dl	: doortoetsen

De toepassing van deze regel mag minder strikt gehanteerd worden als alle relevante gegevens in een eenduidige richting wijzen en door- of terugtoetsen naar alle waarschijnlijkheid niet tot een andere indicatie zal leiden.

Bij een verschil van meer dan 10 punten moet in ieder geval worden door- of teruggetoetst indien:

- het toetsresultaat duidelijk afwijkt van de gegevens uit het okr of het lvs;
- er sprake is van strijdige gegevens in het toetsresultaat (bv. sommige gegevens verwijzen naar pro en andere naar lwoo);
- er sprake is van een IQ tussen 75 en 80 (overlapegebied lwoo en pro).

Voorbeeld

U toetst een leerling op maat, van wie u inschat dat het niveau halverwege groep 6 is. U gebruikt dan de M6 toets (daarbij hoort een dl van 35). Als de toetsscore (dle) minder dan 10 punten verschilt, dan hoeft u niet door of terug te toetsen. Als de toetsscore meer dan 10 punten verschilt van de verwachte toetscore (dl) zal er door- of teruggetoetst moeten worden (*zie schema hieronder*).

Afgenomen toets: M6 (DL = 35)

DLE-score	beslismoment: klaar/terug- /doortoetsen	vervolgtoets
27	<i>klaar</i>	
46	<i>evt. doortoetsen</i>	E6/M7
22	<i>evt. terugtoetsen</i>	M5/E5
42	<i>klaar</i>	
51	<i>evt. doortoetsen</i>	E7